

รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Political culture learning model that affects the quality of work life of personnel,
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

ภาคิน โชติเวชศิลป์*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Pakin Chotivasilp*

Faculty of Humanities and social science, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน นักศึกษา จำนวน 701 คน ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้ 580 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.73 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครซีและมอร์แกน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น นายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง รวม 15 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณาคความ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ด้านการสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม และด้านการมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ผลการสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) ด้านการมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง การสื่อสารผ่านการประชุม ประภาสของมหาวิทยาลัย 2) การสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด ประชุมชี้แจงนโยบายการบริหารงานของฝ่ายบริหารเพื่อสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด 3) การมีจิตสาธารณะ จัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งที่ระบุในแผนปฏิบัติการหรือกิจกรรมตามประเพณีนิยมต่างๆ 4) การยึดหลักสันติ

วิธีและการประนีประนอม การพูดคุยปรับความเข้าใจโดยยึดสันติวิธีโดยใช้หลักการไกล่เกลี่ยและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ 5) การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เคารพในความคิดของคนอื่น ยอมรับเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน มีระบบวิธีการทำงานที่สามารถยกระดับการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ 6) การมองโลกในแง่ดี ไม่มีอคติในการทำงาน การตัดสินใจใด ๆ ต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเกิดความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทั้ง 6 ด้าน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมือง, คุณภาพชีวิตการทำงาน

Abstract

A Study of Political culture learning model that affects the quality of work life of personnel, PhraNakhonSi Ayutthaya Rajabhat University 1) to study the state of learning of political culture and quality of working life of personnel at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat, 2) to create a model of political culture and quality of working life of personnel at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat, 3) To evaluate the political culture and quality of working life of personnel at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat, The questionnaire was academic staff and support staff to 701 students, The researcher collected 580 questionnaires, accounting for 82.73%, The researcher used the method of finding the sample size with the tables of Crazy and Morgan, The main contributors were the administrators of Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Representatives of local politicians, mayors or local government administration, community leaders and citizens in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Interview the main contributors a total of 15 persons were selected. Group discussion and discussion, The statistics used in the research were mean and standard deviation. And descriptive.

The research found that :

1. The results of the study on the culture, political culture and quality of work life of the personnel of Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University were as follows : Overview The opinions were at a high level. When considering each side, found that. There are a lot of opinions from the public to the public. To know their rights and to respect the rights of others. The realization of the law and strict respect for the rules of society. Optimism Peace and reconciliation. And the political consciousness.

2. The results of the study on the Political culture learning model that affects the quality of work life of personnel, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat, were as follows : 1) the awareness of political participation; Communication Through Meetings 2) The realization of

the law and respect for the rules of the society strictly. To clarify the management policy of the management to create a sense of law and respect the rules of the society strictly. 3) The public mind. Organize activities related to political projects, both in the governmental plan and in the traditional activities. 4) Seek peace and reconciliation. 5) Know how to use your rights and know how to respect the rights and freedoms of others. Respect the thoughts of others. Understand the role of each person. Have a system of working methods that can raise the level of performance. 6) Optimism. No motto any decision must be of benefit to the public. And sustainability in various areas related.

3. The results of the evaluation of Political culture learning model that affects the quality of work life of personnel, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat, showed that the learning style, political culture and quality of working life of the personnel of Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University were appropriate. To be in a very level.

Keyword : Learning Cultural Politics, Quality of work life

บทนำ

ระบอบการเมืองการปกครองแบบใดแบบหนึ่งจะดำรงอยู่ได้จะต้องอาศัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้ออำนวยต่อระบอบการเมืองการปกครองแบบนั้น หากจะพัฒนาระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยจะต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยควบคู่กันไปด้วย โดยการสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคม การมีจิตสาธารณะ การยึดหลักสันติวิธี การประนี ประนอม การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของคนอื่น (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2557 : 63) การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางการเมืองมีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าตัวองค์กรหรือสถาบัน พฤติกรรมทางการเมืองจะเป็นเช่นไร สนับสนุนระบบการเมืองนั้น ๆ หรือไม่ ส่วนสำคัญขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางการเมือง กรณีประเทศไทยแม้จะนำระบบการเมืองการปกครองรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ แต่ยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประชาธิปไตย จะต้องสร้างพฤติกรรมทางการเมืองให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองจะทำให้ทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ค่านิยมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนได้มาโดยผ่านสถาบันทางสังคม (จุมพล หนิมพานิช, 2547 : 275) ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาด้านโครงสร้างและหน้าที่ของสถาบันทางการเมืองไทย คือปัญหาความอ่อนแอและขาดภาวะความเป็นสถาบัน ปัญหาการเมืองไทยด้านวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัญหาที่เกิดจากประชาชนยังไม่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมหรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สาเหตุเพราะระบบการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมาไม่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะพฤติกรรมของนักการเมืองมีส่วนทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่ยอมเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะนักการเมืองไทยที่ผ่านมาแต่เรื่องการแข่งขันตำแหน่งทางการเมือง ใช้ตำแหน่งทางการเมืองไปในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2558) พ.ศ. 2547 มีการปรับเปลี่ยนพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจึงเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จากการบริหารงานที่ผ่านมา

พบปัญหาการเมืองด้านการบริหารมหาวิทยาลัย มีปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาการไม่ยึดปฏิบัติตามวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

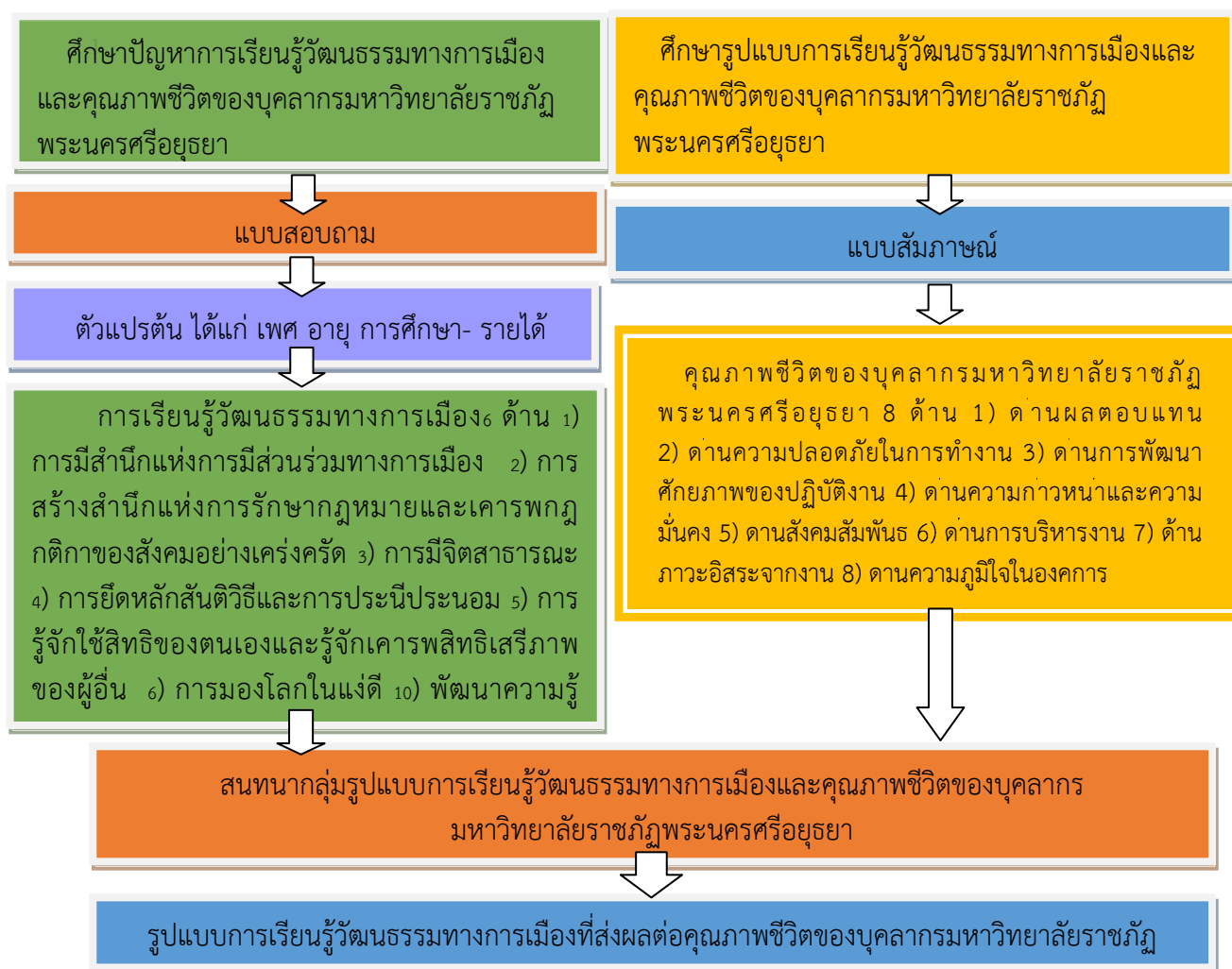
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ระยะที่ 3 การสร้างและประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 333 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 297 คน นักศึกษา จำนวน 5,379 คน รวม 6,009 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 175 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 169 คน นักศึกษา จำนวน 357 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 701 คน ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้ 580 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.73 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

2. พื้นที่ที่ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่อง โดยการหาค่า IOC (สมนึก ภัทธีธานี. 2544 : 167) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ .95

4.4 แก้ไขแบบสอบถามแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วจึงนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

4.6 นำเครื่องมือที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

5.1.1 หาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยใช้ค่า IOC

5.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ 2) วิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 หาคคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC

6.1.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอน

บาค

6.2 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น นายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เหตุผลในการเลือกเจาะจง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมือง และเป็นกลุ่มที่ช่วยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมือง รวม 15 คน ดังนี้ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน 2) ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชน จำนวน 5 คน 3) นายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน 4) ประชาชน จำนวน 3 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน

2. พื้นที่ที่ศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำผลสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย นำข้อมูลเชิงปริมาณมาเทียบเคียงกับผลการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ตามสภาพความเป็นจริง สังเคราะห์สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ตามตัวแปร

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ในงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล ตามแนวคิดของ เดรซินและลินคอน (Denzin & Lincoln, 1994)

6. การสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis)

ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เชิงพรรณนาและตีความจากข้อมูลที่ได้จากผลการสัมภาษณ์ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงาน

ระยะที่ 2 การศึกษาทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

1. นำผลการศึกษาศาภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาสรุปผลการศึกษา เพื่อนำมาจัดทำร่างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยทำเป็นผังกราฟิกตามตัวแปรในแต่ละด้าน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ อาจารย์ที่ทำการสอนในสาขารัฐประศาสนศาสตร์จำนวน 2 คน ตัวแทนหัวหน้าภาควิชา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 1 คน ตัวแทนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานบุคคลของคณะ/สถาบัน/สำนัก จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำชุมชน/นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 1 คน บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 2 คน และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 1 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงรวม 10 คน

3. ศึกษาและทำการสังเคราะห์กับผู้ร่วมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4. การทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4.1 กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจงจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากสะดวกต่อการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวน 10 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ประเมินเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของรูปแบบเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) นำแบบประเมินความพึงพอใจไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายทุกคน 2) ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบประเมินความพึงพอใจทุกชุดภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) นำข้อมูลจากการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์ข้อมูล

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์

4.5 ผลที่ได้รับรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ผ่านการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 3 การสร้างและประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การสร้างและประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยดำเนินการดังนี้

1. นำร่างรูปแบบในระยะที่ 2 ที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. นำรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน กลุ่มผู้ประเมินประกอบด้วย บุคลากรที่ประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลดีเด่นด้านการเมืองหรือด้านการปฏิบัติหน้าที่ดีแก่สังคม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 5 ท่าน โดยใช้วิธีการประเมินแบบรายบุคคล โดยให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

3. ส่งแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเก็บข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มาสังเคราะห์ข้อมูล สรุปสาระสำคัญและสังเคราะห์ประเด็นสำคัญ

5. ประมวลผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

6. นำผลจากการสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อมาประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

7. นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยมีผลสรุปและอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาพบว่า ภาพรวมรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ด้านการสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม และด้านการมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งนี้บุคลากรอาจมีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรง มีการเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจทางการเมืองในระดับประชาชนไทย มีทัศนคติทางการเมืองในระดับประชาชนไทยเป็นไปในทางบวก ใช้สิทธิตามที่กฎหมายกำหนด เกิดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองจากสถาบันทางการเมือง สถาบันทางสังคม สถาบันทางเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เรียกว่ากระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง อันส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับประชาชนไทย ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ รู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด บุคลากรมองโลกในแง่ดี ยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม รวมถึงมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่ง ไพบุลย์ โพธิ์หวังประสิทธิ์ (2556 : 97) ได้ศึกษาการกล่อมเกลางานการเมืองในสังคมการเมืองไทยยังมีข้อจำกัดอยู่อย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ จะมีจุดสนใจของการศึกษาอยู่เพียงแค่ตัวแทนของการกล่อมเกลางานการเมืองและผลที่เกิดขึ้นเป็นประการสำคัญ

นอกจากนั้นยังมีลักษณะที่เป็นการศึกษาในระดับจุลภาคเท่านั้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในเรื่องนี้ในประเทศไทยต่อไปในอนาคต อาทิควรจะมีงานวิจัยที่สนใจกับกระบวนการหรือแบบแผนขั้นตอนของการกล่อมเกลากองการเมือง หรือควรจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแทนของการกล่อมเกลากองการเมืองในประเทศอื่น ๆ นอกเหนือไปจากโรงเรียนที่มีการศึกษากันเป็นจำนวนมากแล้ว

2. ผลการสร้างรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) ด้านการมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง การสื่อสารผ่านการประชุม ประภาศของมหาวิทยาลัย 2) การสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด ประชุมชี้แจงนโยบายการบริหารงานของฝ่ายบริหารเพื่อสร้างสำนึกแห่งการรักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด 3) การมีจิตสาธารณะจัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งที่ระบุในแผนปฏิบัติการหรือกิจกรรมตามประเพณีนิยมต่าง ๆ 4) การยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอมการพูดคุยปรับความเข้าใจโดยยึดสันติวิธีโดยใช้หลักการไกล่เกลี่ยและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ 5) การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เคารพในความคิดของคนอื่น ยอมรับเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน มีระบบวิธีการทำงานที่สามารถยกระดับการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ 6) การมองโลกในแง่ดี ไม่มีอคติในการทำงาน การตัดสินใจใด ๆ ต้องเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเกิดความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยานั้น ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมการเมืองหรือการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงสภาพปัจจุบันทางการเมืองควบคู่ไปด้วย ซึ่งระบบการเมืองในปัจจุบันบุคลากรมีความคิดเห็นว่า ถ้าหากสถานการณ์ทางการเมืองมีระบบที่ดีจะส่งผลให้ประชาชนมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ดีและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หากมีตัวแทนนักการเมืองที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมบ้านเมืองจะสงบสุขน่าพาแต่สิ่งดี ๆ มาให้ประชาชนหรือบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หากมีระบบพรรคการเมืองที่มีนโยบายตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนได้ คุณภาพชีวิตบุคลากรจะดีขึ้น บุคลากรมีสำนึกแห่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง รักษากฎหมายและเคารพกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด รู้จักใช้สิทธิของตนเองและรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่ง ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553 : 307-334) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลากองการเมือง ส่วนปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีจำนวน 4 ตัว เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสนใจทางการเมืองการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมทางการเมือง ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะลำดับขั้นฐานเจตีย์ ซึ่งเปรียบได้ว่าการเป็นฐานเจตีย์ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่น ๆ มากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด นั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรือ

สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) นั่นเอง ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจคือประชาชนพร้อมที่จะเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองใด ๆ เลย หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย

3. ผลการประเมินรูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทั้ง 6 ด้าน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับความเป็นจริงและสภาพทางการเมืองที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน บุคลากรมีความต้องการในรูปแบบที่สร้างขึ้นทั้ง 6 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553 : 307-334) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้สิทธิเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะลำดับขั้นฐานเจตีย์ ซึ่งเปรียบเทียบได้ว่าการเป็นฐานเจตีย์ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่น ๆ มากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและเข้าถึงง่ายสุดนั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรือสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรจัดกิจกรรมโครงการเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Reference

- Cummings T. G. & Worley C. G. (1997). Organization Development Change. (16 edition), Cincinnati, Ohio : South-Western Collego Publishing.
- Henimpanich, C. (2004). *Policy analysis scopes, concepts, theories and case studies*. Nonthaburi : Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Khantikul, P. (2010). *A Political Participation Model of the people in Dusit District, Bangkok*. Bangkok : Suan Sunandha Rajabhat University. (in Thai)
- Pattatitthi, S. (2001). *Educational Measurement*. Kalasin: printing coordination. (in Thai)
- Pho Hope Prasit, P. (20136, January). Political instability in Thai political society: Some

observations from the existing research. *Southern Journal of Technology*, 6(1).91.
(in Thai)

Promgird, P. (2014, September- December). Political culture and development
Isan Democracy: A Case Study of People in Khamphong and Villages Clean
Tumbol Khaenong, Khon Kaen Province. *Journal of the Faculty of Humanities
And social science Khonkaen University*. 31(3) : 63.

Srisaad,B. (2002). *Preliminary research*. 7th edition Bangkok : Suviriyasarn. (in Thai)

Sukhothai Thammathirat Open University. (2015). “Thai politics” (2017).

<http://www.stou.ac.th/> (April,4 2017)

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปากิน โชติเวศย์ศิลป์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

96 ถ.ปรีดีพนมยงค์ ต.ประตู่ชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000

E-mail : pakin_ch@hotmail.com